

S konference ASIŽZ za Tržaško ozemlje v Ižoli

Nadaljevale bomo pot revolucionarne borbe

skupno z demokratičnimi množicami na Tržaškem

(Referat tovarišice Alme Reschitz)

Današnja konferenca ASIŽZ ni zgolj slučajna. Narekovali sta jo dve stvari. Na eni strani položaj, na katerega so spravili naše celotno demokratično gibanje z objavo resolucije Informacijskega urada njegovi podtalni nasprotniki — Vidalijevi frakcionisti — na drugi strani položaj, ki je nastal z objavo te resolucije tudi v notranjosti ženske organizacije same, čeravno se je ta ni prav nič zavedala in ni bila danes zanj nobenega stvarnega pomena, niti ni MZZ, katere članica je tudi naša organizacija, ničesar pokrenila v tem smislu.

Nase celotno demokratično gibanje je razstilo na osnovi dolgotrajne borbe proti fašizmu, ki je vključevala najnaprednejše ljudi na osnovi narodno-osvobodilne borbe jugoslovanskih narodov in slovensko-italijanskega bratstva.

Kot je rastla narodno-osvobodilna borba jugoslovanskih narodov, tako je raslo in se razvijalo naše demokratično gibanje, tako se je zakoreninjavalo in utrjevalo slovensko-italijansko bratstvo.

Nase demokratično gibanje je skozi tri leta uspešno kljubovalo vsem udarcem imperialističnih sil. Napravilo je iz sebe tr-

Dosledna revolucionarna pot

razbijačem ni bila pogodu

Nasprotni struji v Komunistični partiji Tržaškega ozemlja pa ta dosledna revolucionarna borbenost ni bila pogoda. Stremila je po parlamentarnem in brezplodnim razpravljanjem, ker se je v svojem oportunizmu in likvidatorstvu bala žrtve. Ostanki nacionalistične miselnosti, ki so pri nekaterih ljudeh v tej skupini bili premočno zasidrani, so jim preprečevali, da bi sprejeli slovensko-italijansko bratstvo za eno izmed temeljnih osnov našega političnega gledanja. Tako notranje nastojanje jih je naravno povzročilo s Komunistično partijo Italije, ki je stala v upravnju teritorialne pripadnosti Trsta in Julijske krajine ves čas na strogo nacionalističnem stališču in jim tako dajalo najmočnejšo oporo.

V Trstu je Komunistična partija Italije ustanovila 1945. leta svoj Informacijski urad, ki je organiziral skupine prijateljev ljudstva, ki so poskušale vnesti v Komunistično partijo Tržaškega ozemlja politično linijo Komunistične partije Italije v pogledu rešitve tržaškega upravnja. Kakršne koli vmesne njene politične linije, nam najbolj priča besede, ki jih je prineslo njihovo glasilo «L'Unità» dne 14. septembra 1947, kjer pravi: «La giornata di lunedì che segnerà per Trieste il distacco ufficiale dall'Italia non potrà non essere un giorno di profonda amarezza per la cittadinanza triestina, essa sentirà più forte il peso degli errori commessi dagli uomini che hanno guidato la politica estera italiana che per interessate polemiche di parte non hanno voluto copiere la possibilità che si offriva loro di far rimanere Trieste all'Italia». Ko je bilo na mirovni konferenci rešeno upravljanje Tržaškega ozemlja, je KPI ukinila v Trstu svoj Informacijski urad in skupino prijateljev ljudstva. Težnji, ki jih je z njimi zasledovala in zaradi katerih je bila tudi kritizirana, pa kljub temu da je Sovjetska zveza na osnovi volje tržaških demokratičnih množic zastopala in podpirala v pogledu rešitve tržaškega upravnja Jugoslavijo, ni opustila. Te težnje so se s strani nacionalističnih elementov na tistem območju tudi v KP STO in njihovo najnaprednejši predstavnik je postal Vidali takoj po svojem prihodu v Trst.

Resolucija Informacijskega urada, ki je govorila le o KPI, o partiji, ki je na oblasti, in ki ni imela s KP STO prav nobenega opravka, je predstavljala Vidalijsko težnjo za napad na našo revolucionarno partijo, na naše den obrambni zid, ob katerem so se vsi utrdili vzleteli. In usak uder, ki so ga namenili na našo demokratično gibanje, je to gibanje samo še okrepil in ojačil tako, da se je v resnici zdelo nepremagljivo. Tako bi tudi bilo, če ne bi v naših lastnih demokratičnih vrstah ne vedrili podtalni, skriti sovražniki našega demokratičnega gibanja in njegove pogonske sile KP STO. Ti skriti sovražniki so bili vsakovrstni oportunisti, likvidatorji in ljudje, ki jih že njihovo razredno bistvo sililo v naročje sovražnika. Nikoli se ni so strinjali z dosledno revolucionarno linijo, ki ji je sledila Komunistična partija Tržaškega ozemlja in, po kateri se je razvalno celotno demokratično gibanje. Dosledna revolucionarna linija je bila za njih le težko breme in vsa ta leta so čakali le ugodne trenutke, da ga odložijo. Ta trenutek je napočil z objavo resolucije Informacijskega urada, katero so oni zvično izbrali v svojo korist ter se poslužili kot sredstvo za doseg njihovi davno negovanih in skrbno pripravljenih načrtov.

V Komunistični partiji Tržaškega ozemlja, ki predstavlja stržen

Potvarjanje resnice

Vidalijevih pristašinj

V okviru te celotne splošne slike moramo sedaj razmotriti tudi današnji, ki so si sledila v naši ženski organizaciji, in preučiti njihovo bistvo in njihovo smiselnost. Ustanovni kongres ASIŽZ Tržaškega ozemlja, ki se je prišil v marcu letošnjega leta, je začel našo organizacijo jasen program. Čeprav je naše ozemlje razdeljeno na dve coni, ki imata tako različne življenjske pogoje, je naša organizacija ta program v celoti izpolnjevala v duhu krepitve ant imperialistične fronte in »zajenja« silno demokracije v skladu s celotno demokratično žensko zvezo. Toda tudi v naši organizaciji so bili že pred resolucijo Informacijskega urada na delu razvalni elementi, ki so se zavedali ni zavedali predali Vidalijevemu vplivu in pričeli polagoma in skopno neopazno vnašati vanjo njegovo neamiselnost.

Samo tako je prišlo do tega, da se v brošuri, ki jo je izdala ASIŽZ ob priliki ustanovnega kongresa, ne pisa jasno in odločno, da je ukinila naša ženska organizacija ASIŽZ iz narodno-osvobodilne borbe in da je bila njena predhodnica AFZ za Julijsko krajino ustanovljena že leta 1942, temveč se resnica enostavno potvarja. Potvarjanje resnice je zasledovalo neki namen, katerega pa so tedaj čutile le redke tovarišice iz najožjega vodstva. Ta namen je bil odtegniti našo organizacijo, da bi se naslonila na AFZ Jugoslavijo, izpodrežati ko-

retnine njenega nastanka, da bi usahnili v njej revolucionarni sokovi, ki so po njih prihajali, in se opreti na UDI, to je na organizacijo, ki jo imalo žene v Italiji. To je dokaj odkrito tudi povedala sama predsednica ASIŽZ tov. Marija Casali - Carletta na prvem seji po ustanovnem kongresu. Rekla je, da bomo morale na-

šaskem ozemlju in da se preide od mrtvih črk na stvarnost. Uprava se bomo manevrom imperia-

listov, ki hočejo iz Trsta napraviti eno izmed žarišč nove vojne bodisi s tem, da bi ga izročili De Gasperijevi Italiji, ali pa s tem da bi ga dali domači reakciji v dejansko upravo. Borile se bomo za znanos gospodarske pogoje na- ših družin, proti povišanju cen, nizkim mezdam in brezposelnosti, proti črni borzi, spekulaciji in prostituciji. Vemo pa, da so odvisni boljše ekonomski pogoji in da je rešitev vseh upravnih, ki danes razjedajo tržaško družino in gladojo v notranjosti vsake žene in matere, v pravilni usmeritvi naših borbah, v pravilni rešitvi teritorialne pripadnosti Tržaškega ozemlja. Prav na upravljanju teritorialne pripadnosti se odkriva oblike resničnega demokracije, revolucionarja in internacionalista dejanj in ne besed.

V kritiki, ki jo je del vodstva ASIŽZ napravil o delovanju naše ženske organizacije, so nedvomno najbolj težke, najbolj strupene in najbolj krivične fiste besede, ki govorijo, da je bila naša organizacija kuna organizacije di facchinaggios.

Z njimi se hoče z enim samim zamahom udariti po vsem našem delovanju, izpodkopati zdrav temelje, ki jih je dala naši organizaciji narodno-osvobodilna borba in uničiti njeno revolucionarno vsebino. Ko te ne bo več, ko ne bo več v njej sledu narodno-osvobodilne borbe, ko bo pozabljeno slovensko-italijansko bratstvo, se bodo odprla na stazah vrata ženam, ki pripadajo političnim formacijam, ki bi na program ustanovnega kongresa nikoli ne pristale. Ko se bo to do kraja dopolnilo, se tisti del vodstva ASIŽZ, ki je stopil na Vidalijsko linijo likvidatorstva, ne bo mogel več lastiti tega imena in tudi ne tirati za seboj tistih žen, ki jim danes zaradi ne-

poznovanja stvari se sledijo. V doglednem času bo tisti del vodstva resnično odprl vrata svoje organizacije ženam, ki so zbrane kakor tou. Carletta napoveduje v svojem članku »Komunistične žene in ASIŽZ«, v drugih političnih formacijah. ASIŽZ se bo na ta način spremenila v nekako »Giunto d'intesa«. Zgodilo se pa bo tem lažje, ker je tisti del vodstva ASIŽZ, ki si je o svoji Vidalijski tezi, že zdavnaj iz dosledne revolucionarne poti in se že zdavnaj ne ukvarja več s problemi, ki jih stavlja pred naše ženske množice usakdanja borba proti imperializmu. Ta del vodstva išče le novih prijemov za svoje zamahe proti Jugoslaviji, ki mora brez sledu izginiti iz naše ljudske duše. To so dejstva, ki nakazujejo pot, na katero bi rad spravil ta del vodstva našo celotno žensko organizacijo z vsem njenim članstvom.

Kam je torej privedla brezplodna diskusija na osnovi resolucije Informacijskega urada našo žensko organizacijo, diskusija, ki se ni sprožila razen v AFZ Jugoslavije, ki je bila indirektno prizadeta, in nobeni drugi ženski organizaciji na svetu? Naše ženske množice je popolnoma pasivizirala, nočejo se več udeleževati sestankov, ker se na njih blati Jugoslavijo, za katero so se borili njihovi možje sinovi in ker ti sestanki spominjajo s svojim koncem na najbolj žalostne fašistične čase. Prav v trenutku torej, ko se bo zeleno mizo znova pretresala usoda Trsta, ko bi moralo naše demokratično ljudstvo z manifestacijo svoje volje podpreti Sovjetsko zvezo in ji z dejanji dokazati svojo naklonjenost, smo ostali ohromljeni in ne močni! To so prvi rezultati Vidalijske akcije. Temu pa bodo sledili drugi še bolj težki in boleči. Navesti je slovensko-italijansko bratstvo, ki je uzklilo iz skupno preltite krvi in skupnih žrtve. O-

OPOMIN

bazoviških žrtev

Nekaj misli tovariša, ki je sodeloval z bazoviškimi junaki

Po končani prvi svetovni vojni slovenska mladina ni držala kri- zem rok, temveč je šla takoj na delo in pričela ustanavljati naša slovenska prosvetna društva in športne krožke. Delala je na tem, da bi takratna italijanska vlada čela Slovencev to, kar je njihovega. Godilo pa se je ravno nasprotno. Fašistična vlada nam ni samo vzela to, kar smo imeli, temveč se je z vso besnostjo vrgla na slovensko ljudstvo ter pričela zapirati slovenske šole in ukinjati športne krožke.

Slovenska šola, kjer smo se prej učili lepe slovenske besede, je postala potujčevalnica. Niti lastnega jezika nismo smeli ne doma ne na cesti več govoriti. Zaradi tega naslila smo se odločili za akcije. Če ne sme biti naša slovenska šola nič več slovenska, potem tudi ne bo postala italijanska. To je bilo naše geslo, ki nam je dajalo poguma in nas vodilo pri našem boju. To, kar so naši očete sezidali in si za to pritrgovali od ust, so kmalu uničili rdeči ognjeni jeziki.

In danes po tolikih letih suženjstva in po vstajenju in svobodi, ki smo si jo Slovenci s težkimi in krvavimi žrtvami priborili v

Junaški narodno-osvobodilni borbi ob strani jugoslovanskih narodov in pod vodstvom Sovjetske zveze, danes, ko smo se 3 leta pošteno borili z italijanskimi demokratičnimi množicami za pravice, ki nam jih kratijo naši bivši zavezniki, smo se skoraj povrnili v iste čase. Po objavi resolucije Informbiroja so se našli v Trstu ljudje, ki so na to resolucijo komaj čakali in takoj hlastnili po njej. To so tisti ljudje, ki so 3 leta naše skupne borbe v Trstu gledali po strani na naše delo in komaj čakali trenutka, da so se zagnali proti nam. Ob njihovi strani pa so tisti zapeljanci, ki ne čutijo več tega, česar jih je ušla njihova mati. Slep državo s skupino, ki je komaj čakala na priliko, da bi razdržila v zadnji vojni vzniklo bratstvo Slovencev in Italijanov, da bi med njimi ustvarila globok in nepremostljiv prepad.

V svoji besnosti so šli celo tako daleč, da nam Slovencem zanikajo stavbo Ciril-Metodove družbe pri Sv. Jakobu, za katero so naši očete in dedje pod geslom: »Mal položaj dir, domu na oltar!« zbirali kronice in li-rice za lirico. Seveda so to njihovo perfidno zahtevo skril pod krinko, češ da se stavbe po krivici lasti nek Slovencem »so-vratiška klika«, zbrana okrog Babiča in Uršiča. Po svojih ča-sopisih so v črni luči prikazali Ciril-Metodovo družbo, ki je zve-sto stala ob strani v najhujših dnevih fašističnega zatiranja, ta-krat ko ni bilo od današnjih raz-bijačev najbrže nobenega, ki bi nam pomagal.

Zaradi tega slovensko ljudstvo ne sme slepo dirjati za temi »peševdokomunisti«, temveč se mora danes kot se je v letih borbe tesno združiti ob strani naših voditeljev, ki so nas pošteno in zvesto vodili v najtežjih dne-h.

Mi, ki se tega zavedamo in ki čutimo krivico, ki se nam godi, ne smemo v tem trenutku držati križem rok. Kot nekoč tako se moramo tudi danes boriti za naše pravice in ne smemo do-pustiti, da nam bodo blatili naj-bolj junasko stran naše zgo-dovine. Ne smemo slepo drveti za skupino, ki hoče razbiti sloven-sko-italijansko bratstvo in na ta način oslabiti našo udarno silo, temveč moramo trezno premisliti, kam pelje njihova pot, skreniti se te poti in vrniti na tisto pot, ki nam je že dala toliko sadov v preteklosti.

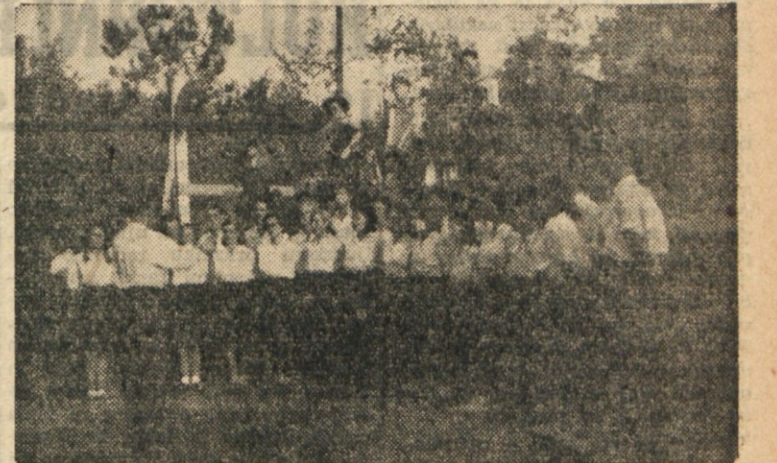
Zaradi tega pozivam vse, naj se ne dajo speljati na tanek led po razbijaški propagandi ter naj se vrnejo na pot, ki so jo slo-venskemu ljudstvu pokazali ba-zoviški junaki.

Z. A.

Me, ki ostajamo zveste progra-mu, sprejetemu na ustanovnem kongresu, se upravičeno amatra-mo za edine resnične predstavi-nice ASIŽZ na Tržaškem ozemlju in bomo še nadalje hodile po poti, ki nam jo zahtuje ta program. Z vsemi svojimi silami bomo pod-prle borbo demokratičnih množic za spoštovanje mirovne pogodbe, da se ta dejansko uveljavlja na Tr-

S proslave

Kosovelove brigade

MARK TWAIN

na indeksu

V zapisniku ameriške komisije za proučevanje vprašanja svobodnega tiska in ki jo vodijo rektorji ameriških vseučilišč, profesorji prava, zgodovine in politične ekonomije ter predstavniki nekaterih bank, je rečeno, da je sodobni ameriški tisk sposoben širiti laž hitreje in dlje, nego bi si mogli najti predniki sploh predstavljati.

Sakali ameriškega tiska se kajpada na to ne ozirajo, marveč še nadalje izpolnjujejo in mehkanizirajo svoj tisk, to novodobno »ideološko industrijo«. Komisija je sicer obsodila lažnivost in neodgovornost ameriškega tiska, vendar skuša v dokaj rožnatih barvah prikazati položaj književne delavnosti v ZDA.

Ameriška založniška podjetja naravnost zasipajo tržišča z različnimi publikacijami pornografske vsebine, detektivskimi romani, protisovjetskimi izmislicinami in ostalimi proizvodi dolar-skih veleumov, ki po svoje emaj-lirajo stvarnost in ne dopuščajo povprečnemu državljanu seznaniti resnico. Obenem odkrivajo še eno tajnost svoje delavnosti: katere knjige se ne smejo obelodaniti.

Ameriški napredni tednik »New Masses« je nedavno pisal, da se ameriški založniki in recenzenti po drugi svetovni vojni skupno trudijo, preprečiti širokim masam dostop do resničnostnih knjig, ki obravnavajo preča sijajne-dobna vprašanja. Cim se jim zdi potrebno, osporavajo aktualnost in potrebo publiciranja del celo lastnih klasikov.

Znani ameriški kritik Howels je leta 1910 imenoval Marka Twaina »Lincolna ameriške literature«. S tem je hotel poudariti napredno stališče tega sijajnega humorista in satirika, ki je položil temelje kritičnemu realizmu v Ameriki. Dolžnost založnikov bi potemtakem bila, da se oddolžijo velikemu geniju. Toda do danes v Ameriki še niso izšla zbrana Mark Twainova dela.

Mnoga njegova dela sploh niso

bila ponatisnjena. Kajpada ima to svoj globljí pomen. Njegovo delo »V obrambo generala Funstona«, objavljeno v tedniku »New American Reviews« že leta 1902 kasneje ni bilo ponatisnjeno niti v eni izdaji njegovih »zbranih del«.

Kako naj si to pojasnimo? Vsebinska obdelava epizode imperialistične delavnosti ZDA na Filipinskem otočju. V vojni, ki je izbruhnila leta 1898 med Ameriko in Španijo, je prva izgrala Španiji niz kolonij, med njimi Filipine. Čeravno je filipinski narod med vojno sam odgnal zavojevaleca in proglasil neodvisnost Filipinov, jim je Amerika napovedala vojno. Ameriški general Funston je pri tem uspešno uletil vojno narodno-osvobodilnega pokreta.

Funston se je poslužil zvijač in prišel tako v taborniške upornikov, kjer je zjel vojdo. Z jedkim sarkazmom »ščitila« Mark Twain verolomnega generala, dokazujoč, da tega pač ni on kriv, marveč njegova podla narava: »Vest mu je izhlapela skozi luknjčavo kožo že tedaj, ko je bil deček«.

Twain se ni omejil na razmotrjevanja etične strani postopka generala Funstona, marveč je razgalil ameriško imperialistično politiko v celoti ter jo imenoval politiko »funstonizma«. Z grenko ironijo ugotavlja Twain, da je delovanje Funstona »dvignilo našo civilizacijo v isti mери, kakor jo je Evropa dvignila na Kitaj-skemu, ter s ponosom vzame na znanje očitek »izdajalca«, ki so ga pristaši generala navrgli vsem njegovim nasprotnikom.

Twain je napisal mnogo antimperialističnih člankov, ki pa so znani le zelo ozkemu krogu čitateljev. Njegovo delo »Človek v mraku« se vzporeja z delom »Skriti svet« Swiftovnega »Skriti svet« predlo-goma. Tu ostro obsoja imperialistično politiko Amerike v Evropi, bida miselnost, ki eretizuje iz tem uboge črnce in Kitajce ter pripravljajo s tem pot impe-rialistom in njihovi suženjaci ci-vilizaciji.

